

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 10.12.2008
KOM(2008) 845 lopullinen

**KOMMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Mobiili-tv-verkkojen ja -palvelujen oikeudellinen kehys:
Paras toimilupakäytäntö – EU:n malli**

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Mobiili-tv-verkkojen ja -palvelujen oikeudellinen kehys:
Paras toimilupakäytäntö – EU:n malli**

1. TAUSTA JA TARKOITUS

Komissio lähetti 18. heinäkuuta 2007 antamassaan tiedonannossa ”**Mobiili-tv:n sisämarkkinoista vahvemmat**”¹ väkevän poliittisen signaalin, jonka jatkoksi tässä tiedonannossa esitellään muutamia esimerkkejä jäsenvaltioiden parhaista käytännöistä mobiili-tv-verkkojen ja -palvelujen sääntelyssä. Vaikka mobiili-tv-toimilupien myöntämiseen liittyvät menettelyt ovatkin jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten päätettävissä, komissio tukee innokkaasti mobiilitelevisioiden yleistymistä EU:ssa ja maailmanlaajuisesti antamalla ohjeistusta palvelujen toimilupiin liittyvissä sääntelyasioissa. Tämä täydentää komission mobiili-tv-strategiaa EU:ssa.

Mobiili-tv on uusi palvelualusta, jolla mobiililaitteeseen voidaan lähettää audiovisuaalista sisältöä ja erityisesti 3G-palveluihin liittyviä vuorovaikutteisia palveluja². Vuoden 2007 tiedonannossa vahvistettiin eurooppalaisen mobiili-tv-strategian keskeiset elementit. Tarkoitus oli edistää näiden innovatiivisten palvelujen käyttöönottoa koko EU:ssa. Yksi keskeisistä elementeistä on sääntely-ympäristö. Operaattoreille tärkeintä on **oikeusvarmuus**, jotta ne voisivat tehdä investointipäätöksiä, etenkin silloin kun kyseessä on uusi ja innovatiivinen teknologia, kuten mobiili-tv. Varsinkin varhaisten investoijien on oltava vakuuttuneita siitä, että he eivät jatkossa kohtaa odottamattomia ongelmia. Muita EU-strategian elementtejä ovat DVB-H:n vahvistaminen maanpäällisen verkon mobiili-tv:n standardiksi (DVB-H lisättiin EU:n virallisten standardien luetteloon 17. maaliskuuta 2008³) ja kehoitus myöntää taajuuksia mobiilitelevisiopalveluille UHF-taajuusalueella⁴, kun tämän alueen taajuuksia jaetaan uudelleen taajuusyliäärästä⁵. Toisaalta alalla on vielä yhteentoimivuusongelmia ratkaistavanaan. Komissio tulee seuraamaan kehitystä tiiviisti ja arvioimaan, tarvitaanko poliittisia aloitteita.

¹ KOM(2007) 409, jäljempänä ”vuoden 2007 tiedonanto”.

² Mobiili-tv-lähetyskäytännön voi ottaa vastaan useilla eri laitteilla, joista yleisin on matkapuhelin.

³ Komission päätös 2008/286/EY, tehty 17 päivänä maaliskuuta 2008, päätöksen 2007/176/EY muuttamisesta sähköisiin viestintäverkkoihin ja -palveluihin sekä niiden liittämisestä toimintoihin ja -palveluihin sovellettavia standardeja ja/tai spesifikaatioita koskevan luettelon osalta (EUVL L 93, 4.4.2008, s. 24).

⁴ UHF-alueella sovellettavien taajuussääntöjen mukaan jäsenvaltiot eivät saa myöntää tai ylläpitää ”erityis- tai yksinoikeuksia radiotaajuuksien käyttämiseksi” (direktiivin 2002/77/EY 4 artikla), niiden on varmistettava taajuuksien tehokas käyttö (puitedirektiivin 2002/21/EY 8 artiklan 2 kohdan d alakohta) ja niiden on varmistettava tehokas kilpailu (8 artiklan 1 kohta) ilman syrjintää (8 artiklan 3 kohdan c alakohta). Yhdessä tämä muodostaa velvoitteen myöntää taajuuksia tehokkuutta suosivalla tavalla.

⁵ Jotkin jäsenvaltiot kuten Ranska, Italia ja Itävalta ovat jo päättäneet antaa UHF-taajuuksia mobiili-tv:lle, ja valtaosa muistakin jäsenvaltioista aikoo tehdä näin.

Mobiili-tv:n menestyminen riippuu pitkälti sisällön saatavuudesta. Uudessa audiovisuaalisia mediapalveluja koskevassa direktiivissä⁶ on mukautettu audiovisuaalista sisältöä koskevia sääntöjä vastaamaan Euroopan audiovisuaalista toimintakenttää. Siinä varmistetaan radio- ja televisiolähetystoiminnan – mobiili-tv-lähetykset mukaan luettuina – ja tilauspohjaisten audiovisuaalisten mediapalvelujen välinen alustariippumattomuus.

Kun komissio aloitti mobiili-tv-hankkeensa, vain muutama jäsenvaltio oli ryhtynyt ratkomaan sääntelykysymyksiä. Komissio aloittikin hankkeensa teettämällä riippumattomilla konsulteilla kartoituksen EU:ssa voimassa olleesta sääntelytilanteesta. Nämä tiedot on validoitu sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmään kuuluvissa kansallisten asiantuntijoiden komiteoissa⁷, niitä pidetään jatkuvasti ajan tasalla ja ne ovat saatavilla komission verkkosivulla⁸. Saadut tiedot osoittavat, että mobiili-tv:tä on kansallisissa lainsäädännöissä kohdeltu **hyvin vaihtelevasti**.

Sääntelytilanteen kartoituksen jälkeen komissio kehotti vuoden 2007 tiedonannossaan jäsenvaltioita luomaan **suotuisan sääntely-ympäristön** mobiili-tv-palvelujen tarjoamiselle ja koordinoimaan keskenään toimia parhaiden toimilupamallien vaihtamiseksi. Lisäksi se sitoutui antamaan ohjeita yhdenmukaisen lupamenettelyjärjestelyn luomiseksi koko EU:hun, kartoittamaan parhaita EU:ssa sovellettavia toimintamalleja ja edistämään niiden omaksumista jäsenvaltioissa. Marraskuussa 2007 kokoontunut televiestintäneuvosto tuki aikomusta mobiili-tv:tä koskevissa päätelmissään, joissa se kehotti komissiota pelkän tietojen keräämisen lisäksi myös ”*määrittelemään EU:n luvanantojärjestelmien osalta parhaita käytäntöjä ja edistämään asianmukaisella ohjeistuksella niiden johdonmukaista noudattamista jäsenvaltioissa*”⁹.

Näiden suuntaviivojen valmistelun yhteydessä järjestettiin sidosryhmien kuuleminen helmikuussa 2008. Siihen kuului komission alan toimijoille järjestämä seminaari, jonka yhteydessä sidosryhmiä pyydettiin antamaan kirjallista palautetta. Palautetta antoi kaksi suurta teollisuusjärjestöä¹⁰ ja useita yksittäisiä yrityksiä. Kysymystä on myös käsitelty jäsenvaltioiden kanssa useissa kokouksissa viestintäkomiteassa ja sen alaisessa lähetystoiminnan asiantuntijoiden alakomiteassa (CBISS).

Mobiili-tv on konvergenssin ytimessä. Tämä merkitsee sitä, että EU:n tasolla mobiili-tv:hen sovelletaan kahta säännöstöä, jotka liittyvät lähetykseen ja sisältöön: toisaalta sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmää ja sen radiotaajuuspoliittisia näkökohtia ja toisaalta audiovisuaalisista mediapalveluista annettua direktiiviä. Tässä tiedonannossa käsitellään kansallisen tason toimilupamalleja vain suhteessa **sähköisen viestinnän kansallisiin sääntelyjärjestelmiin** eikä siinä puututa sisältöä koskeviin lupiin. Siinä esitetään tiivistelmä kartoituksen keskeisistä tuloksista ja annetaan esimerkkejä mobiili-tv:n toimilupamallien tärkeimpien elementtien parhaista käytännöistä. Tarkoitus on antaa pohjaa jatkokeskustelulle ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiselle kansallisten viranomaisten kesken.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/65/EY, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007 (EUVL L 332, 18.12.2007, s. 27).

⁷ Viestintäkomitea (COCOM) ja sen alaryhmät valtuutusasioissa (AUTH) ja lähetystoiminta-asioissa (CBISS).

⁸ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/doc/current/broadcasting/mobile_tv/table_mobile_tv_auth_web_july08.pdf

⁹ Neuvoston päätelmät – Mobiili-tv:n sisämarkkinoista vahvemmat, 29. marraskuuta 2007.

¹⁰ UMTS Forum ja GSM Association Mobile TV Joint Work Group; BMCOforum.

2. MOBIILI-TV-VERKKOJEN JA -PALVELUJEN TOIMILUPAMENETTELYT ERI PUOLELLA EU:TA: TÄRKEIMMÄT MALLIT JA PARAS KÄYTÄNTÖ

Mobiili-tv-verkkojen ja -palvelujen lupa-asioita säännellään EU:n eri maissa **hyvinkin eri tavoin**. Useissa jäsenvaltioissa radio- ja tv-lähetystoiminnan yleinen sääntely ulotettaisiin implisiittisesti tai eksplisiittisesti koskemaan mobiili-tv:tä. Joissain maissa taas ei ole käytössä erityisiä sääntöjä tai tähän uuteen alustaan sovellettavista sääntelypuitteista keskustellaan edelleen. Tähän mennessä ei ole saatu juurikaan kokemusta yksinomaan mobiilijakeluna toimitettavista palveluista.

Kuten edellä todetaan, on ensiarvoisen tärkeää välttää **oikeudellinen tyhjiö** eli tilanteet, joissa kansallisella tasolla vallitsee huomattava **sääntelyllinen epävarmuus**, joka hillitsisi investointeja ja potentiaalisten mobiili-tv-operaattorien tuloa sisämarkkinoille. Toisistaan poikkeavat kansalliset mallit eivät sinänsä ole este mobiili-tv-palvelujen menestyksekkäälle käynnistämiseksi, sillä sääntelyssä voidaan joutua ottamaan huomioon kansalliset tai jopa paikalliset erityispiirteet. Mobiili-tv on kuitenkin **langaton palvelu**, ja sellaisena se saattaa tulevaisuudessa saada rajatylittäviä ulottuvuuksia. Tässä mielessä mobiili-tv:n toimilupamenettelyissä on otettava huomioon **sisämarkkinaulottuvuus**. Olisi pyrittävä tarjoamaan **kaikille tasapuoliset toimintaedellytykset**, jotta eri toimijat voivat kilpailla samoilla ehdoilla. **Sääntelymallin olisi oltava yhdenmukainen** koko EU:ssa, jotta voitaisiin selkeyttää sovellettavaa lainsäädäntöä ja saada aikaan sellainen sääntely-ympäristö, joka edistää investointeja ja innovointia.

Mobiili-tv:n sääntelyä haittaa taajuuksien rajallinen saatavuus sekä se, että on edistettävä kaikkien toimijoiden markkinoille tuloa, niin lähetystoiminnan harjoittajien kuin televiestinnänkin piiristä. **Mobiili-tv:n arvoketju** koostuu useista kerroksista: verkkotoiminnasta, palvelualuealustatoiminnasta ja sisällön tarjonnasta sekä jakeluketjusta. **Tällä hetkellä yleisin käytäntö on antaa taajuuksia palvelualuealustan operaattorille tai, harvemmin, verkko-operaattorille**. Tällöin se käytännössä toimii myös alustaoperaattorina tai se voi ulkoistaa tämän toiminnan¹¹. Sääntelymallit rakentuvat tämän lupamenettelyn – luvan saaneen operaattorin oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelyn – pohjalta.

Tällä hetkellä voidaan yksilöidä **kolme keskeistä sääntelymallia** mobiili-tv-markkinoilla Euroopassa:

Yksi malli perustuu **maanpäällisen digitaalitelevisiotoiminnan olemassa olevien sääntöjen** ulottamiseen koskemaan uusia palveluja joko eksplisiittisesti tai implisiittisesti (esim. Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta). Tämän mallin etuja ovat yksinkertaisuus ja nopea soveltaminen, mutta **kansallisessa lainsäädännössä olisi oltava erityinen järjestely mobiili-tv:tä varten; pelkkä maanpäällisen digitaalitelevisiotoiminnan sääntöjen soveltaminen voisi alkuvaiheen jälkeen osoittautua riittämättömäksi tai huonosti toimivaksi**.

Toinen malli on ns. **”puhdas tukkumalli”**. Sääntely kohdistuu tukkutasen operaattoriin, joka on avainasemassa verkon hallinnoinnissa, taajuuksien hankkimisessa, lisensoinnissa ja mahdollisesti myös sisällön kokoamisessa, minkä vuoksi tuloksena voi olla umpikuja, jos sisällön tarjoajilla ei ole kannustinta saattaa sisältöä tarjolle. Näin tapahtui Suomen tapauksessa. Myös verkko-operaattorin on sovellettava oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja sen verkossa toimiviin mobiili-tv:n sisällön tarjoajiin. Lisäksi puhtaassa

¹¹ Ainoastaan Saksassa on myönnetty verkkotoiminnasta eriytetty palvelualuealustan lupa.

tukkumallissa taajuudet annetaan yhdelle operaattorille, mikä voi olla ongelmallista kilpailudirektiivin¹² suhteen, varsinkin jos taajuudet annetaan ilman avointa ja oikeudenmukaista menettelyä ja syrjimättömiä sääntöjä¹³.

Kolmannessa mallissa eli ns. **integroidussa lähestymistavassa** kaikkien mobiili-tv:n toimijoiden, sisällön tarjoajat mukaan luettuina, on päästävä sopimukseen palveluista ennen luvan antamista (esim. Itävalta)¹⁴. Tämän sääntelymallin etu on **umpikujien välttäminen arvoketjussa**. Toimijoiden välinen vertikaalinen integraatio muodostuu kahdella tapaa: ensinnäkin yksi verkko-/alustaoperaattorin valintaperusteista on se, että operaattori pääsee sopimukseen ohjelmapakettien kokoajien ja/tai lähetyshyönteiden kanssa elinkelpoisesta liiketoimintamallista; toiseksi sisällön tarjoajat tarvitsevat tavanomaisen luvan digitaalitelevisiota varten, mikä annetaan, kun on saatu todiste kanavanippuoperaattorin kanssa tehdyistä sopimuksista.

Tässä mallissa voidaan varmistaa koordinoitu ajoitus arvoketjun kaikkien toimijoiden kaupallisen toiminnan aloittamiselle, edellyttäen että säännöt ovat johdonmukaiset. Tästä syystä ”**integroitu lähestymistapa**” vaikuttaa erityisen sopivalta mobiili-tv-palvelun onnistumisen turvaamiseksi.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Kaikissa kansallisen lainsäädännön alaisissa uusissa toimilupajärjestelyissä olisi pyrittävä ottamaan mukaan arvoketjun eri toimijat. Samalla olisi varmistettava EU:n ja kansallisten kilpailusääntöjen noudattaminen.

3. PARHAAN SÄÄNTELYKÄYTÄNNÖN MÄÄRITTELY SÄÄNTELYN ERI TASOILLA

Mobiili-tv:tä koskevien parhaiden käytäntöjen yksilöimiseksi on tärkeää määritellä huomioon otettavat sääntelymenettelyn keskeiset elementit. Tätä varten on yksilöity seuraavat kokonaisuudet:

- (1) Yleinen kehys
- (2) Lupajärjestelmät
- (3) Myöntämismenettelyt
- (4) Muut näkökohdat.

Tästä luokittelusta keskusteltiin jäsenvaltioiden ja toimialan edustajien kanssa helmikuussa 2008. Sen jälkeen näitä elementtejä on arvioitu **sääntelytavoitteiden valossa EU:n näkökulmasta**. Kuten vuoden 2007 tiedonannossa todetaan, keskeisenä sääntelytavoitteena pitäisi olla kevyt sääntelymalli, joka mahdollistaa mobiili-tv-palvelujen käynnistämisen ilman turhia esteitä ja viiveitä. Markkinatoimijoille ei saa asettaa tarpeettomia velvoitteita.

¹² Komission direktiivi 2002/77/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2002, kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla (EYVL L 249, 17.9.2002, s. 21–26).

¹³ Ks. myös valtuutusdirektiivin 2002/20/EY 5 artiklan 2 kohta (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 21).

¹⁴ Privatfernsehgesetz (PrTV-G) [BGBl. I No 84/2001], muutettu BGBl. I No 52/2007, 23 §:n 3 momentin 3 almomentti.

Sääntelyyn on myös sisällytettävä vähimmäisvaatimukset taajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi.

3.1. Yleinen kehys

Niin maissa, joissa tullaan antamaan erityislainsäädäntöä, kuin maissa, joissa tällä hetkellä tähän uuteen palvelualustaan sovelletaan olemassa olevia lähetystoimintasääntöjä, mobiili-tv:n yleisen sääntelykehysten kulmakiviä pitäisivät olla **selkeys, läpinäkyvyys ja menettelyjen tehokkuus**. Myös **ajoissa tapahtuva lainsäädäntöprosessi** on keskeinen tekijä. Jos sääntelyä on täydennettävä täytäntöönpanotoimilla, on suositeltavaa vahvistaa nämä toimenpiteet välittömästi. Mobiili-tv-palvelujen käynnistymisen ei tulisi viivästyä sen takia, että tarvittavaa lainsäädäntöä tai täytäntöönpanotoimia ei vahvisteta ajoissa.

On myös muistettava, että mobiili-tv:n arvoketjun toimijat tulevat eri toimialoilta. Siksi on tärkeää, että **uuden palvelualustan lupaprosessi ei rajoitu yhteen toimijakategoriaan vaan on avoin** kaikille talouden toimijoille, jotka pystyvät noudattamaan vähimmäisvaatimuksia.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Lupamenettelyjen tulisi olla avoimia kaikille markkinatoimijoille, jotta kaikille mobiili-tv:n arvoketjun markkinatoimijoille taataan tasavertaiset mahdollisuudet.

3.1.1. Julkinen kuulemismekanismi

Mobiili-tv:n taloudellisilla toimijoilla voi olla keskenään ristikkäisiä intressejä, minkä vuoksi mobiili-tv:n sääntelyssä on otettava niiden eri näkökulmat huomioon. Sääntelyn muokkaamista markkinoiden tarpeiden mukaiseksi voidaan helpottaa **järjestämällä julkisia kuulemisia** ennen uusien sääntelytoimenpiteiden vahvistamista tai olemassa olevien sääntöjen muuttamista. Samalla voidaan varmistaa, että markkinatoimijat noudattavat uusia sääntöjä.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Kansalaisia ja kaikkia kiinnostuneita osapuolia olisi kuultava järjestelmällisesti – rinnan kaupallisten kokeilujen kanssa – esimerkiksi mobiili-tv:n tarjoamista mahdollisuuksista, ylijäämätaajuuksien käytöstä mobiili-tv-palveluihin ja rahoitusmalleista.

3.1.2. Säännöllinen raportointi ja uudelleentarkastelu

Mobiili-tv-palvelujen sääntelyn on oltava paitsi selkeää ja läpinäkyvää myös **joustavaa ja kehitykseen reagoivaa** ympäristössä, jolle on ominaista innovointi ja nopeasti muuttuva teknologia. Tältä osin on suhtauduttava myönteisesti ranskalaiseen sääntelymalliin, jossa viranomaiset raportoivat säännöllisesti markkinoiden kehityksestä ja johon sisältyy uudelleentarkastelulauseke. Kaikessa sääntelyn uudelleentarkastelussa, joka voi aiheutua markkinoita koskevasta raportoinnista, on tietysti löydettävä oikea tasapaino **toisaalta teknologian ja markkinoiden muuttumisen ja toisaalta markkinatoimijoiden oikeusvarmuuden turvaamisen välillä**.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Viranomaisten olisi raportoitava säännöllisesti markkinoiden kehityksestä ja ehdotettava tarvittaessa sääntöjen muuttamista.

3.2. Lupajärjestelmät

3.2.1 Selkeä suhde sovellettavien sääntöjen välillä

Lupajärjestelmät ovat mobiili-tv:n sääntely-ympäristön ytimessä. Koska mobiili-tv edustaa luonteeltaan viestimien konvergenssia, on tarpeen täsmentää operaattoreiden oikeudet ja velvollisuudet sähköisen viestinnän operaattoreina ja lähetystoiminnan tarjoajina. Tältä osin on tärkeää **määritellä selkeästi sähköiseen viestintään, taajuuksiin ja sisältöön liittyvien näkökohtien välinen suhde**, jotta vältetään sääntelyn monitulkintaisuus tai päällekkäisyys.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Sähköiseen viestintään, taajuuksiin ja sisältöön liittyvien näkökohtien välinen suhde olisi määriteltävä selkeästi, jotta voidaan edistää selkeää ja läpinäkyvää lupamenettelyä.

3.2.2. ”Yhden luukun asiointi”

Valtaosassa jäsenvaltioista mobiili-tv-lupien myöntäminen kuuluu useamman kuin yhden viranomaisen toimivallan alaisuuteen – ministeriön ja/tai riippumattoman sääntelyviranomaisen – koska sähköistä viestintää ja viestimiä kohdellaan erillisinä asioina. **Riippumatta siitä, kattaako sääntelijän toimivalta koko toimintakentän, on tärkeää varmistaa, että luodaan selvä ja johdonmukainen vastuunjako.**

Suurin osa markkinatoimijoista pitää parhaana **yhden luukun asiointia**, jossa operaattoreilla on yksi yhteyspiste erityyppisiä lupia varten, edellyttäen että moniarvoisuuden ja kulttuurin monimuotoisuuden periaatteita noudatetaan. Tämän menettelyn etuna on hallinnon yksinkertaisuus ja koordinoitu ajoitus, jos tarvitaan useita lupia.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Mobiili-tv:n kansallisessa sääntelyssä olisi varmistettava yhden luukun asiointi tai ainakin rajoitettava minimiin niiden virallisten tahojen määrä, jotka osallistuvat mobiili-tv-lupapäätöksiin. Niissä jäsenvaltioissa joissa lupamenettelyä on hajautettu valtakunnallisen tason alapuolelle, tarvitaan vastaava tai muuten koordinoitu menettely liittovaltion ja alueellisten elinten välille. Yhden luukun asiointi on erityisen tärkeä silloin kun tarvitaan useita lupia.

3.3. Myöntämismenettelyt

Aika on keskeinen tekijä EU:lle kilpailukyvyn varmistamisessa maailmanlaajuisilla markkinoilla. Jotta mobiili-tv saataisiin pikaisesti käyntiin kaikissa jäsenvaltioissa, on olennaista varmistaa **selkeä aikataulu lupien myöntämismenettelylle**, joka on **julkinen, läpinäkyvä ja ennalta määritelty**.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Lupien myöntämismenettelyn selkeä aikataulu olisi ilmoitettava viimeistään mobiili-tv:n kaupallisten kokeilujen aloittamisen yhteydessä.

3.3.1. Lupien myöntämistavat ja perusteet

Kansallisilla viranomaisilla on kaksi vaihtoehtoa lupien myöntämiseen: huutokaupat ja kauneuskilpailut. Tähän asti on yleensä käytetty kauneuskilpailuja alustalupien myöntämiseen. Kansallisten viranomaisten soveltamat myöntämiskriteerit ovat tärkeä työkalu

sen varmistamiseen, että tarjotut palvelut noudattavat tiettyjä vaatimuksia, jotka puolestaan takaavat mobiili-tv:lle osoitettujen taajuuksien tehokkaan käytön.

Myöntämismenettelyssä olisi myös varmistettava, että mobiili-tv-toiminta alkaa ajoissa. **Tiettyjä ehtoja voitaisiin käyttää esimerkiksi sen riskin minimoimiseen, että alustaoperaattorit, sisällöntarjoajat ja matkaviestinoperaattorit joutuvat keskenään umpikujaan.** Hakijoille asetettavissa vaatimuksissa voidaan tämän vuoksi edellyttää sopimuksia arvoketjun eri toimijoiden välillä. Näiden sopimusten on oltava kilpailusääntöjen mukaisia.

E erityisten myöntämisperusteiden osalta on syytä korostaa **palvelun laadun merkitystä**. Se on keskeisessä asemassa kuluttajien odotusten osalta, jotka kohdistuvat erityisesti vastaanottoon sisätiloissa ja lähetyksen laatuun.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Lupien myöntämiseen olisi sovellettava objektiivisia, läpinäkyviä ja syrjimättömiä perusteita, jotka ovat yhteisön oikeuden mukaisia. Lupien myöntämismenettelyissä olisi pyrittävä toimijoiden väliseen yhteistoimintaan, jossa noudatetaan kilpailusääntöjä. Lupaehtoihin täytyisi kuulua asiakkaille tarjottavien palveluiden laatu, kuten vastaanotto sisätiloissa, ja taajuuksien optimaalinen käyttö.

3.3.2. Muut lupaehdot

Useimmissa jäsenvaltioissa on annettu tai tullaan antamaan yksi kanavanippu mobiili-tv:lle. Ranskassa käydään keskustelua toisestakin kanavanipusta taajuuksilla, joita vapautuu siirryttäessä analogisista televisiolähetyksistä digitaalitelevisioon. Säätelyyn voidaan sisällyttää määräys toiminnan käynnistämättä jättämisen enimmäisajasta **taajuuksien hamstraamisen torjumiseksi**.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Lupien myöntämisperusteisiin olisi sisällytettävä mahdollisuus peruuttaa mobiili-tv:lle myönnettyjen taajuuksien käyttöoikeus, jos niitä ei käytetä kohtuullisen ajan kuluessa.

3.4. Muut näkökohdat

Koska markkinat ovat vasta varhaisessa kehitysvaiheessa, olisi toivottavaa, että kaikki lupiin liitettävät erityisehdot olisivat asianmukaisia eikä niillä aiheutettaisi tarpeetonta taakkaa operaattoreille.

3.4.1. Siirtovelvollisuudet

EU-lainsäädännön mukaan¹⁵ siirtovelvollisuuksia saa asettaa vain, jos huomattava määrä verkon loppukäyttäjistä käyttää sitä pääasiallisena keinonaan radio- ja televisiolähetysten vastaanottoon. Tällä hetkellä mobiili-tv on vasta lähtökuopissaan **eikä siihen tässä vaiheessa voida soveltaa mitään siirtovelvollisuuksia**. Kaiken kaikkiaan siirtovelvoitteista hyötyvät kanavat ovat usein myös ”välttämättömiä” kanavia, joka tosiasiallisesti lisäävät

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi), 31 artikla (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 51–77).

jakelupalvelujen kaupallista arvoa ja tulevat todennäköisesti sisältymään kaikkiin mobiili-tv:n kanavapaketteihin.

Tältä osin ja tässä tiedonannossa perään kuulutetun yhteistyömallin hengessä kansalliset sääntelyviranomaiset voisivat hyvinkin kaavailla ”tarjontavelvollisuutta” koskevia sääntöjä mobiili-tv:lle, syntyvaiheessa olevalle ja kiinnostavaa sisältöä kaipaavalle palvelulle.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Jokaisessa jäsenvaltiossa ja EU:n tasolla olisi järjestettävä ”tarjontavelvollisuutta” koskeva keskustelu.

3.4.2. Verkkoinfrastruktuurin yhteiskäyttö

Verkkoinfrastruktuurin yhteiskäyttö on tärkeä tekijä, jolla minimoidaan rakentamiskustannuksia ja laajennetaan kattavuusaluetta ja lähetykskapasiteettia¹⁶. Kuten vuoden 2007 tiedonannossa todetaan, jäsenvaltiot voivat harkita **verkkoinfrastruktuurin jakamisen**¹⁷ sallimista ja rinnakkain sijoittamisen kannustamista silloin kun tämä on tarpeen verkkoon käyttöönoton helpottamiseksi. Rinnakkain sijoittaminen voidaan myös määrätä pakolliseksi, silloin kun se on tarpeen mahdollisten ympäristöongelmien torjumiseksi¹⁸.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Olisi kannustettava verkkoinfrastruktuurin yhteiskäyttöä mobiili-tv-palveluja varten siltä osin kuin kilpailusäännöt sen sallivat.

3.4.3. Yhteentoimivuus ja verkkovierailu

Verkkojen ja laitteiden **täydellinen yhteentoimivuus** on edelleen tärkeä tavoite EU:n laajuisen verkkovierailun mahdollistamiseksi, ja yhteentoimivia ratkaisuja olisikin suosittava. Kehitys markkinoilla on osoittanut, että yhteentoimivuus voidaan saavuttaa, kun sidosryhmät toimivat yhteistyössä teknisen standardin (esim. DVB-H) toteuttamiseksi. Tätä työtä jatketaan parhaillaan teollisuuden ja standardointielinten piirissä, ja pääpaino on palvelu- ja sovelluskerroksissa.

Mobiili-tv:n langattomuus merkitsee lisäksi sitä, että kuluttajat odottavat oikeutetusti, että laitteet toimivat yli valtioiden rajojen, kuten matkapuhelujen verkkovierailutkin. **Mobiili-tv:n EU:n laajuinen verkkovierailu** käynee tärkeämmäksi, kun palvelut yleistyvät eri puolilla Eurooppaa. On myös muistettava, että joitakin **rajat ylittäviä tai yleiseurooppalaisia kanavia** on saatavana jo tänä päivänä, ja ne voivat tarjota tärkeän testialustan tuleville yleiseurooppalaisille palveluille¹⁹. DVB-SH-pohjaisten satelliittivälitteisten mobiili-TV-palvelujen odotetaan käynnistyvän Euroopassa ensi vuonna.

¹⁶ Vastaava kanta on saanut kansainvälistä tukea esimerkiksi kahdeksannessa Global Symposium for Regulators -tapahtumassa 13. maaliskuuta 2008 Pattayalla Thaimaassa.

¹⁷ Tällaisia sopimuksia on tehty joillakin markkinoilla GSM- ja/tai UMTS-infrastruktuurin osalta, ja komissio on myöntänyt niille poikkeuksen EU:n kilpailusääntöjen nojalla. Esim. 16. heinäkuuta 2003 tehty komission päätös (Asia COMP/38.369: T-Mobile Deutschland / O2 Germany: Network Sharing Rahmenvertrag), (EUVL L 75, 12.3.2004, s. 32), ja yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen 2. toukokuuta 2006 antama tuomio (asia T-328/03).

¹⁸ Noudattaen sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY 12 artiklaa (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33–50).

¹⁹ Esimerkiksi Euronews, Arte, 3 Sat, Eurosport, France 24 ja BBC World.

Parasta toimintatapaa edustava ohje: Mobiili-tv:n yhteentoimivuuteen ja verkkovierailuun olisi kiinnitettävä asianmukaista huomiota, kun otetaan huomioon palvelujen langaton luonne.

4. PÄÄTELMÄT JA JATKOTOIMET

On selvää, että **paras sääntelykäytäntö on jaettava, jotta se olisi tehokas.** Tässä tilanteessa komissio edistää edelleen kansallisten viranomaisten ja muiden sidosryhmien välistä tietojen, kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Jäsenvaltioiden lähettämät tiedot mobiili-tv:stä ovat saatavilla komission verkkosivulla²⁰ ja niitä päivitetään säännöllisesti. Tietoja ja parhaita toimintatapoja vaihdetaan ennen kaikkea jäsenvaltioiden asiantuntijoista koostuvissa komiteoissa, kuten viestintäkomiteassa ja sen alakomiteoissa, jotka käsittelevät valtuutusasioita ja lähetystoimintaa. Komission yksiköt raportoivat lisäksi säännöllisesti aiheesta Euroopan parlamentille ja neuvoston työryhmille.

²⁰ Ks. alaviite 8.